

Liefde en Geregtigheid: die twee grootste gebooe

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie:

Matteus 22:34-40, Sagaria 7:9-12, Psalm 82, Miga 6:8, Matteus 23:23-30, Lukas 10:25-37.

Geheueteks: ‘Ek het God lief,’ en hy haat sy broer, is hy ’n leuenaar; want wie sy broer, wat hy kan sien, nie liefhet nie, kan onmoontlik vir God liefhê, wat hy nie kan sien nie?’ (1 Joh. 4:20, NAB).

Hoewel ons die geloofsekerheid het dat God uiteindelik alles sal regstel, maak dit steeds saak wat ons as Christene in die hede, in die teenswoordige wêreld, doen. Hoewel daar sekerlik baie ongeregtighede en euwels is wat God (vanweë die reëls van die stryd) nie nou gaan uitroei nie, beteken dit nie dat ons handjies gevou kan sit nie. Waar ons ook al boosheid en lyding teëkom, kan ons help deur verligting te bring, in welke opsig dit ook al moontlik is. As Christene staan ons juis onder die verpligting om hierdie einste dinge te doen.

Soos ons reeds gesien het, gaan liefde en geregtigheid saam. Die twee is onskiedbaar. Neem in ag dat God reg en geregtigheid liefhet. Net so sal ons, as ons die Here liefhet, dit ook liefhê.

Insgelyks sal ons uit liefde vir God ook mekaar liefhê. ’n Besorgdheid oor ons naaste se welstand is deel van daardie wedersydse liefde. Ons behoort ons te bekommer wanneer ander onder armoede of onderdrukking, of enige vorm van ongeregtigheid, gebuk gaan. Ons moenie anderpad kyk wanneer ons medemens verdruk word nie. Nee, ons behoort ons eintlik af te vra: wat kan ons individueel en gesamentlik doen om die liefde en geregtigheid van God op so ’n wyse aan te help dat onse God se volmaakte karakter van liefde en geregtigheid aan hierdie gebroke wêreld weerkaats word.

**Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding vir Sabbat, 22 Maart.*

Die twee grootste gebooe

Ons moet die selfondersoekende vraag, oor hoe om individueel en gesamentlik God se liefde en geregtigheid in die wêreld te bevorder, bepeins. Die mees paslike vertrekpunt is om noukeurig te let op God se voorskrif aan die gelowige.

Lees Matteus 22:34-40. Hoe het Jesus die wetgeleerde se vraag beantwoord?

Jesus self bepaal hier wat die “die grootste en die eerste gebod” is, te wete: “Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand.” Hierby voeg Jesus: “En die tweede wat hiermee gelykstaan: Jy moet jou naaste liefhê soos jouself.” Hierdie twee voorskrifte vorm egter nie ’n geslote eenheid nie. Christus sê ook: “Al die ander vereistes van die wet en die profete berus op hierdie twee gebooe” (*Matt. 22:37-40; NAB, OAB, OAB en NLV onderskeidelik*). Let op die feit dat hierdie gebooe aanhalings uit die Ou Testament is.

Lees Matteus 19:16-23. Hoe hou Jesus se antwoorde aan die ryk jongman verband met dié aan die wetgeleerde in Matteus 22?

Wat was hier aan die gang? Waarom het Jesus die ryk jongman op hierdie wyse geantwoord? Wat behoort hierdie twee ontmoetings in Matteus 19 en 22 vir ons te sê, ongeag wat jou stand in die samelewing is of in watter lewensterrein jy jou bevind?

“Christus wys die ryk jongman uitsluitlik op die vereistes wat hom in ’n gunstige posisie sou plaas ten einde die vervolmaking van ’n Christelike karakter in hom teweeg te bring. Dit is woorde van wysheid wat Jesus hier spreek, hoewel dit streng en veeleisend voorkom. Die aanvaarding en getroue navolging hiervan was die jongman se enigste hoop op verlossing. [Neem in ag dat] sy verhewe posisie en besittings ongesiens ’n bese invloed op sy karakter gehad het. Koesterling van hierdie dinge sou sy begeerte na God na ’n begeerte vir wêreldse dinge verskuif. Of hy nou ’n groot deel of selfs net ’n gedeeltetjie van sy lewe van God weerhou het, sou dit steeds neerkom op ’n vasklou aan dinge wat sy morele krag en doeltreffendheid sou verswak. As ’n mens wêreldse dinge koester — hoe onseker en onwaardig dit ook al mag wees — sal hulle uiteindelik al jou aandag in beslag neem” (*Ellen G. White, The Desire of Ages*, bl. 520).

Nie almal van ons word, soos hierdie ryk jongman, geroep om al ons besittings te verkoop nie. Waaraan klou jy self egter vas wat, as jy dit nie sou opgee nie, tot jou ewige ondergang kan lei?

Die twee grootste sondes

Jesus Self het gesê dat om God lief te hê en om mekaar lief te hê die twee grootste gebooie is. Om hieraan gehoor te gee, behels egter opofferings wat 'n mens se naasteliefde op 'n tasbare wyse ten toon stel. Jy doen juis hierdie dinge wanneer jy in die voetspore van Jesus volg.

As die liefhê van God en van jou medemens die twee grootste gebooie is, wat is die twee grootste sondes dan?

Lees Psalm 135:13-19. Wat sê dit vir ons oor 'n algemene sonde wat regdeur die Skrif beklemtoon word?

Die Ou Testament lê voortdurend klem op die feit dat 'n mens God bo alles en almal moet liefhê (*lees Deut. 6:5*). Dit hou nou verband met 'n geweldige groot sonde, afgodery, wat die keersy van hierdie liefde vir God is.

Lees Sagaria 7:9-12. Waarvoor bestraf God sy volk hier volgens die profeet? Hoe hou hierdie sonde en dié van afgodery verband met die twee grootste gebooie?

Dit is nie net afgodery waarom die Here uit liefde vir die mens ontstoke raak nie, maar ook oor die mishandeling van sy volk, ongeag of dit op individuele of groepsvlak geskied. God se toorn ontvlam teen ongeregtigheid, want Hy is liefde.

Die twee groot sondes wat regdeur die Ou Testament beklemtoon word, het altyd te make met versuimings om die twee groot gebooie uit te voer: om God lief te hê en mekaar lief te hê. So die twee grootste sondes gaan oor die versuim of lief te hê. Kortom, jy kan nie die gebooie onderhou as jy nie God en jou medemens liefhet nie.

1 Johannes 4 verse 20 en 21 som dit netjies op: “As enigeen beweer: ‘Ek het God lief,’ maar 'n broer of suster haat, is só 'n persoon 'n leuenaar, want as ons 'n broer of suster wat ons elke dag sien, nie liefhet nie, kan ons mos nie vir God liefhê wat ons nie kan sien nie” (*NLV*).

Hoe sou jy verduidelik dat liefde vir God nie van naasteliefde geskei kan word nie? Hoe verstaan jy die onskeibaarheid van die twee?

God het geregtigheid lief

Die Skrif verklaar dat God geregtigheid liefhet en sonde haat (bv. Ps. 33:5 en Jes. 61:8). Boosheid pla Hom geweldig baie. Oor dié het God 'n regmatige woede namens elkeen wat 'n slagoffer van ongeregtigheid is. In die Ou en Nuwe Testamente het God deurgaans 'n passie vir die onderdrukte en vertraptes, terwyl Hy terselfdertyd aan sy regmatige toorn teen dié oortreders en onderdrukkers uiting gee.

Lees Psalm 82. Hoe gee hierdie psalm uiting aan God se begeerte dat geregtigheid op aarde moet geskied? Wat beteken dit moontlik vir die hedendaagse gelowige?

Volgens vele Bybelkommentators dui hierdie gedeelte nie net op God se teregwyding van die aardse heersers wat vir die ongeregtighede in hul samelewings verantwoordelik is nie. Klaarblyklik sluit dit ook God se oordeel oor die hemelse heersers in (die OAB, AFR20 en ABA se sogenaamde “gode” of die NAB en NLV se “hemelwesens”), wat agter die korrupte regters en konings van die aarde staan. Duidelik het ons hier God se oordeel oor demone. Die heersers word pertinent gevra: “Hoe lank gaan julle nog onregverdige beslissings vel, nog partydig wees vir die goddelose?” (Ps. 82:2, NAB).

Voorts word die aardse heersers die opdrag gegee: “Doen reg aan die swakke en die wees; gee aan die ellendige en die arme sy reg. Red die swakke en behoeftige, bevry hulle uit die hand van die goddelose mense” (Ps. 82:3 en 4, OAB). Hier en ook elders laat die profete van die Ou Testament die oproep hard en duidelik weerklink: laat geregtigheid geskied. Hierdie is g’n bysaak in die Skrif nie! Allermens. Dit is die kwessie waarom die ganse Ou Testament se profetiese geskrifte asook Jesus se prediking op aarde gedraai het.

Wat presies God begeer en vereis van dié wat volhou dat hulle Hom liefhet en gehoorsaam, is ook geen geheim nie. Hy maak dit baie duidelik in Miga 6:8 (asook in soortgelyke Skrifgedeeltes elders): “Mens, die Here het jou bekend gemaak wat goed is: Hy vra van jou dat jy reg sal laat geskied, dat jy liefde en trou sal bewys, dat jy bedagsaam sal lewe voor jou God” (NAB).

Hierdie sentiment word regdeur die Skrif herhaal. Let byvoorbeeld op Jesus se woorde in Johannes 13 vers 35: “As julle mekaar liefhet, sal almal weet dat julle dissipels van My is” (NKJV, vgl. 1 Joh. 4:8-16).

Hoe sou ons gesinne en gemeentes daar uitsien as ons Miga 6:8 voor oë gehou en dit doelbewus in woord en daad uitgeleef het? Hoe kan ons, ongeag die milieu waarin ons as gesinne en gemeentes ons bevind, op 'n duideliker wyse hierdie beginsels uitleef?

Die oproep om reg te laat geskied

Die Bybelprofete beklemtoon herhaaldelik die Godgegewe oproep om reg en geregtigheid in die samelewing te laat geskied. Ongeregtigheid en onderdrukking is twee kwessies waarvoor die Skrif beslis nie wegsram nie — dit word keer op keer aangespreek. Die kere wat Bybelfigure inderdaad die Here gevra het om tog sy oordele te bring, was opsigself 'n smeekbede dat God geregtigheid sou bring.

Let byvoorbeeld op die profeet Jesaja, wat nie doekies omdraai oor die ongeregtigheid wat destyds in Israel hoogty gevier het nie. Sy woorde en [die meegaande] oproep dat reg en geregtigheid moet geskied, behoort steeds 'n klokhelder wekroep vir ons te wees: “Leer om goed te doen! Bevorder die reg! Lê die onderdrukker aan bande! Handhaaf die reg van die vaderloses! Verdedig die weduwees se regsake!” (*Jes. 1:17, AFR20*). Voorts maan die profeet: “Ellende wag vir julle... wat met julle ordonnansies mense laat ly... julle ontsê die armes van my volk hulle regte” (*hfst. 10:1 en 2, NAB*). Hy waarsku die skuldige partye en sê: “Wat gaan julle doen op die dag van afrekening wanneer die straf wat nou nog ver is, julle tref? Na wie toe sal julle hardloop om hulp, en waar sal julle julle besittings wegsteek?” (*vers 3, NAB*).

Hierdie Godgegewe wekroep bring die profeet Jeremia ook. [Let op sy bestraffing van 'n Israelitiese koning]: “Die toekoms lyk sleg vir koning Jojakim. Hy bou sy paleis met mense wat hy dwing om vir hom te werk. Dan bou hy ook nog 'n boonste vertrek op hierdie onmenslike manier. Hy betaal ook nie die mense wat vir hom werk nie... Die vraag is: Maak dit van jou 'n beter koning as jou paleis mooier is en meer sederhout as ander het? Hoekom was jou pa, Josia, so 'n suksesvolle koning? Dit was omdat hy soos 'n normale mens gelewe het en altyd eerlik en regverdig was” (*hfst. 22:13, 15 en 16; DB*).

Lees Matteus 23:23-30. Wat is volgens Jesus die belangrikste ding wat 'n gelowige behoort te doen? Let op die sinsnede, “die gewigtigste van die wet” (*in die AFR20*) of “wat volgens die wet van God die swaarste weeg” (*in die NAB*). Waarna verwys dit?

Dit sou egter 'n fout wees om te dink dat ongeregtigheid uitsluitlik 'n kwessie vir die Ou-Testamentiese profete was. Dit blyk uit die pas-gelese aanhaling, asook uit ander oomblikke in sy aardse sending, dat dit ook 'n ernstige kwessie vir Christus was. Let weer op vers 23: “Wee julle, skrifkenners en Fariseërs, skynheiliges! Want julle gee tiendes van kruisement en vinkel en komyn, maar julle het die gewigtigste van die wet nagelaat — die reg en die barmhartigheid en die trou. Hierdie dinge moes julle gedoen het sonder om die ander na te laat” (*AFR20*). In die ooreenstemmende gedeelte in Lukas, betreur Jesus ook die volgende: “maar julle verwaarloos die reg en die liefde vir God” (*hfst. 11:42, AFR20*).

Wat sou dit behels as jy vandag eerder op die “gewigtigste van die wet” in plaas van op die “tiendes van kruisement en vinkel en komyn” moes let?

Wie is my naaste?

Net nadat Jesus, in Lukas se weergawe van die verhaal, gesê het dat liefde vir God en vir 'n mens se naaste die twee grootste gebooië is, tree 'n wetsgeleerde na vore. Die man “wou homself regverdig” en vra toe vir Jesus: “En wie is my naaste?” (*Luk. 10:29, AFR20*). In antwoord op hierdie vraag vertel Jesus die oorbekende gelykenis van die barmhartige Samaritaan, wat ongetwyfeld sy destydse gehoor geskok het.

Lees die gelykenis van die goeie Samaritaan in Lukas 10:25-37. Wat sê hierdie Skrifgedeelte, inaggenome die profete se oproep tot genade en geregtigheid, asook die uiteenlopende ongeregtighede wat verskillende mensgroepe hul “naaste” deur die loop van die geskiedenis aangedoen het?

Jesus het nie net oor geregtigheid gepraat nie. Nee, Hy het dit ook gebring. Hy was die vervulling van die profetiese smagting na geregtigheid, na hul oproep dat reg moes geskied. Hy sal ook in die toekoms die vervulling daarvan wees (lees Luk. 4:16-21 aan die hand van Jes. 61:1 en 2). Hy is die middelpunt van die nasies se verlangete, veral dié wat hul behoefte aan bevryding [van sonde en ongeregtigheid] besef.

In direkte teenstelling met die vyand, wat God van sy mag en gesag probeer beroof, het Jesus Homself verlaag. Met diegene wat in die wurggreep van sonde, ongeregtigheid en onderdrukking was, het Hy Hom vereenselwig; maar sonder om self deur sonde besmet te word. So het Hy die vyand oorwin; deur Homself in liefde [aan die mens] te gee, om as beide die Regverdige en die Regverdigmaker van elkeen wat glo, reg te laat geskied. Neem in ag dat die skrywer van die wet gesterf het om dit te handhaaf. Hoe kan ons dan sê dat ons erns met daardie wet maak as ons die dinge afskeep “wat volgens die wet van God die swaarste weeg,” soos Jesus dit stel?

Psalm 9 verse 9 en 10 verklaar: “En Hy self sal die wêreld oordeel in geregtigheid en die volke vonnis met reg. So is die Here dan 'n rotsvesting vir die verdruktes, 'n rotsvesting in tye van benoudheid” (*OAB*). Ter aansluiting sê Psalm 146 verse 7 tot 9: “Hy laat reg geskied aan verdruktes en gee brood aan dié wat honger ly. Die Here bevry die gevangenes, die Here laat blindes sien, Hy ondersteun dié wat bedruk is. Die Here het die regverdiges lief. Hy beskerm vreemdelinge en help weeskinders en weduwees, maar Hy versper die pad vir die goddelose” (*NAB*).

Kan die Woord van God dit enigins duideliker stel, oor hoe ons ons medemens moet bedien; dié wat in nood en pyn verkeer, moet help?

Wat kan ons uit die lewe en bediening van Jesus oor opheffingswerk onder behoeftiges leer? Ons kan tog nie soos Hy wonderwerke doen nie. Let egter op die hulp wat ons wel aan diegene wat in pyn en lyding verkeer, kan bied. Hoe kan dit vir daardie persone soos 'n wonderwerk in die klein wees?

Vir verdere studie: Lees die volgende gedeelte uit Ellen G. White se geskrifte – “The Sabbath” (bl. 281-289, *The Desire of Ages*).

“Die spioene het nie gedurf waag om Christus se vraag voor die skare te beantwoord nie, uit vrees dat hulle hulle heeltemal sou vaspraat. Die mans het geweet dat Hy die waarheid praat. Hulle sou toesien dat iemand ly, solank hulle tradisies net nie teëgegaan word nie. Nietemin was hulle bereid om ’n kalf uit die put trek sodat die eienaar tog net nie skade moes ly nie. So, die Fariseërs het meer vir ’n stomme dier as ’n mens omgee, en dit terwyl die mens na die beeld van God geskape is. Hier het ons valse godsdiens wat altyd ’n vaste patroon volg: dit begin by die menslike begeerte om bokant God verhef te wees, maar eindig by die mens wat tot op die vlak van diere verlaag word. Elke godsdiens wat in stryd met die soewereiniteit van God is, beroof die mens van die heerlikheid wat by die skepping aan ons gegun is, daardie heerlikheid wat deur [die bemiddeling van] Christus in die mens herstel word. In elke vals godsdiens word volgelingen geleer om ongevoelig teenoor menslike behoefte, lyding en regte te wees. Die evangelie beskou die mens as kosbaar, aangesien ons deur die bloed van Christus vrygekoop is. Dit leer ons [dus] om ’n tederlike aanvoeling vir die wel en wee van die mens te hê. ‘Ek sal mense skaarser maak as suiwer goud, skaarser as die goud uit Ofir,’ sê die Here (Jes. 13:12, NAB).

“Jesus het die Fariseërs se vraag met ’n teenvraag beantwoord; naamlik of dit geoorloof is om goed of kwaad op die Sabbatdag te doen, om op die rusdag ’n lewe te red of iemand se dood te veroorsaak. So bring Hy dié leiers voor hul eie bose beweegredes te staan. Met wrewel het hulle Hom agtervolg, terwyl Hy oraloor lewens gered en blydskap gebring het. Was dit beter om iemand om die lewe te bring (soos hulle [inderdaad] van plan was om te doen) of om liewers siekes te genees, soos Hy [inderdaad] gedoen het? Was dit vromer om moorddadige gedagtes op God se heilige dag te koester, as om almal lief te hê en in die vorm van genadedade daaraan uiting te gee?” (Ellen G. White, *The Desire of Ages*, bl. 286 en 287).

Vrae vir bespreking:

- ① “In elke vals godsdiens,” sê Ellen G. White, “word volgelingen geleer om ongevoelig teenoor menslike behoefte, lyding en regte te wees.” Waarom en op watter wyse is dit so? Hoe kan ons doelbewus sulke apatie in ons gemeentes en konferensies voorkom?
- ② Wie is my naaste? Wie is jou naaste? Op watter praktiese maniere behoort die navolging van Christus ons meer soos die Samaritaan te maak, wat ter wille van naasteliefde die skeidsmuur van sy tyd oorbrug het?
- ③ God het genade en geregtigheid lief. So hoe gemaak om ’n mens se dade in pas te bring met die dinge wat vir Hom die belangrikste is? Hoe kans ons, soos Jesus dit stel, op “die belangrikste dinge wat die wette van God vra,” let?
- ④ Wanneer Jesus oor die oordeel praat, is dit hoofsaaklik binne die raamwerk van naasteliefde; in hoe ’n mate ons ons medemens, veral die onderdruktes en vertraptes, aktief liefhet. Hoe dikwels beklemtoon ons dit wanneer die oordeel bepeins en bespreek word? Oordink dit aan die hand van Matteus 25:31-46.